

ที่ สว(สบ) ๐๐๐๗/๔๕๖๐

สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขานุการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ถนนอุท่องใน กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ....

เรียน เลขานุการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขานุการวุฒิสภา ด่วนที่สุด ที่ สว(สบ) ๐๐๐๗/๔๓๗๕ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือศาลรัฐธรรมนูญ แจ้งคู่กรณี ที่ ๐๐๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐
๒. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ....

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขานุการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ขอชะลอการนำส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... ไปยังสำนักเลขานุการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเข้าทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ให้เป็นกฎหมาย เพื่อรอผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ กรณีประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งความเห็นของนายเจตนา ศิริธนาณท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติกับคณะรวม ๓๖ คน เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามมาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรา ๒๑๐ (๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ ของรัฐธรรมนูญ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยแล้วว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... มาตรา ๕๙ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

จึงเรียนยืนยันมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติมาพร้อมด้วยร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ เพื่อนำเข้าทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ให้เป็นกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๓๐ และข้อ ๑๗๗

ขอแสดงความนับถือ

(นายนัทธ พลสุข)

เลขานุการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักการประชุม

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๙๙๗ - ๙

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๙๙๘

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

พ.ศ. ....

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

โดยที่เป็นการสมควร มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถดำเนินการได้เพื่อให้เป็นกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ....”

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๗

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๒) พระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
และถ้าร่างเบี่ยง ประกาศ หรือคำสั่งนี้ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
และให้ดำเนินการประกาศตามวาระหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าร่างเบี่ยง ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนด
ขั้นตอนการดำเนินงานไว้ ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือเลขานุการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน
ในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
มาตรา ๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องให้ความร่วมมือ^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
และความช่วยเหลือองค์กรอิสระทุกองค์กร^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย} ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่ามีภาระทำการ
อันไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย} ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือ^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
แจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ขององค์กรอิสระอื่นด้วย^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย} ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้อง^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไป^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
อย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
มีอำนาจเชิญประธานองค์กรอิสระอื่นมาร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือและกำหนดแนวทางร่วมกันได้^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
และให่องค์กรอิสระทุกองค์กรปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
มาตรา ๗ ให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินรักษาการตามพระราชบัญญัติ^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย} ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}

หมวด ๑

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ผู้ตรวจการแผ่นดิน^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
มาตรา ๘ ผู้ตรวจการแผ่นดินมีจำนวนสามคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากบุคคลดังต่อไปนี้^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}

 (๑) ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารราชการ^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
แผ่นดินไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เทียบได้^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ไม่ต่ำกว่ากรมตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด โดยต้องดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นเวลา^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนสองคน^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}

(๒) ผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณสมัcaแล้วไม่น้อยกว่ายี่สิบปี^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
จำนวนหนึ่งคน^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย} ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ลักษณะการมีประสบการณ์ และกิจการอันเป็นสาธารณสมัcaตาม (๒) ให้เป็นไปตาม^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย} ในการกำหนดดังกล่าวให้คำนึงถึงการที่จะได้บุคคล^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ที่มีประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๙ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๘ แล้ว ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องมี
คุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มี (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี

(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

(๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๑๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๑) เป็นหรือเคยเป็นลูกการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๒) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

ยังไม่มี (๔) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๕) เป็นกิษัติ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๖) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๗) วิกฤติหรือฉีพันฝันไม่สมประกอบ

(๘) อยู่ระหว่างถูกกระบวนการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว หรือถูกเพิกถอน

สิทธิสมัครรับเลือกตั้งคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุกขolygonอยโดยหมายของศาล

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริต

ต้อนหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

เพราะร้ายผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพื่อกระทำการทำความผิด

ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงาน

ในองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมาย

อาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด

ในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐาน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

เป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมาย

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

ยังไม่มี (๑๓) อยู่ในระหว่างต้องห้ามให้ดำรงตำแหน่งห้าห้ามเมืองหนาย

(๑๔) เคยพ้นจากตำแหน่งพระศาลาธิรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การประยุតติ

หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้บประมาณรายจ่าย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๑๖) เศพันจากตำแหน่งพระศาลฎีกาหรือศาลฎีกานอกต่ออาญา

ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมร้ายแรงผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือลงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๑๗) เศพได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิด

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

อันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๘) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาพแทนราชภาร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาพห้องถื่นหรือผู้บริหารห้องถื่นในระยะสืบปีก่อนเข้ารับการสรรหาฯ

(๑๙) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพระคริริการเมืองในระยะสืบปี

ก่อนเข้ารับการสรรหา

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๒๐) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการ ส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบการบริหารที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจฯ

(๒๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้องหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจ

โดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๒๓) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

(๒๔) มีพฤติกรรมยั่นเย็นในการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม อย่างร้ายแรง

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

ยังไม่มี (๒) ประธานสภาพแทนราชภาร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาพแทนราชภาร เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มิใช่ผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ และไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้ตามมาตรา ๑๐ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ องค์กรลงทะเบียน คุณ เป็นกรรมการ

ยังไม่มีให้เลือกใช้ในการวุฒิสภาพเป็นเลขานุการของคณิชกรรัมภ์การสรรหา และให้สำนักงานเลขานิการวุฒิสภาพปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ ที่มิใช่ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้นแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายใต้ ยึดบันทึกแต่เดือนที่ได้รับแจ้งจากเลขานิการวุฒิสภาพ โดยให้คัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่จะได้รับการคัดเลือก เป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกว่า半數 ของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการ

ศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีบุคคลได้รับคะแนนเสียงเกินกว่า半數 ให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคน ให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน จะเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
หากนั่นจับถูกเพื่อให้เหลือผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเพียงสองคน ในการลงคะแนน
ครั้งหลังนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ได้รับคะแนนเสียงเกินกว่าหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการ
ศาลธรรมาธิบดีหรือกรรมการรองค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะ
คัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีอยู่ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔)
ไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวาระสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้น^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}

ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในระหว่างการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณี
ที่ต้องสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินให้^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย} แต่เมื่อร่วมถึงการสรรหาใหม่ตามมาตรา ๑๗ วรรคสี่^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
มาตรา ๑๓ วรรคสองและวาระสาม และมาตรา ๑๕ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ก่อนวาระเมื่อถ่าย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (๔) แล้ว^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย} จะเป็นกรรมการสรรหา^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ในคณะกรรมการสรรหาสำหรับศาลธรรมาธิบดีหรือค์กรอิสระอื่นในขณะเดียวกันมิได้^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ให้ประนันกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวล^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
กฎหมายอาญา^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาประจำหรือ^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย} ให้คัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรม^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย} ทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีศักดิ์ที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจากการประภาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหา^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
จากบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมที่นำไปได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น และเพื่อประโยชน์^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
แห่งการนี้^{ให้คัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีศักดิ์ที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่} ให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับ^{ให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับ}
หน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสม เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย^{ให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับ}
ในการสรรหา ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยปิดโหวตและให้กรรมการสรรหาแต่ละคนนับที่กับ^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
เหตุผลในการเลือกไว้ด้วย^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมด
เท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย} ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ถ้าไม่มีบุคคลได้รับคะแนนเสียงตามวาระสาม หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้อง^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
สรรหาให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองในสาม ถ้ายังได้ไม่ครบตามจำนวนให้มีการ^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ลงคะแนนอีกครั้งหนึ่ง ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหา^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ให้ดำเนินการสรรหาใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}

มาตรา ๑๓ ผู้ได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาพด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}
เท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภาพ^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย}

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ในกรณีที่วุฒิสภาพไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหารายได้ ให้ดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่แทนผู้นั้น เล้าเสนอต่อวุฒิสภาพเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาพในครั้งใหม่นี้ไม่ได้ใช้เป็นกฎหมาย

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาพแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินพ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี เพื่อเลือกคนองให้คนหนึ่งเป็นประธานผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาพทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาพให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหา แต่เมื่อร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี มีจำนวนถึงสองคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานผู้ตรวจการแผ่นดินได้ และเมื่อโปรดเกล้าฯฯ ประกาศม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการตามหน้าที่ และอำนาจต่อไปลงก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้อว่าผู้ตรวจการแผ่นดินประกอบด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย เท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาต่อไปโดยเร็ว ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ให้ประธานวุฒิสภาพนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดิน แล้วเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการให้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๑๕ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาพให้เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินโดยที่ยังไม่ได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๑๐ (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกจากหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้ว ต่อประธานวุฒิสภาพภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภาพกำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลา ก่อนที่ประธานวุฒิสภาพจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดิน ในกรณีที่ไม่ได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้อว่าผู้นั้นสละสิทธิและให้ดำเนินการสรรหาใหม่ ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร หรือผู้ได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหารา เป็นผู้นิจฉัย คำนิจฉัย ของคณะกรรมการสรรหาราให้เป็นที่สุด

การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาริบวนจัดยตามวรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหารากำหนด

การนิจฉัย ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ให้นำความในวรคหนึ่ง วรคสอง และวรคสาม มาใช้บังคับแก่กรณีที่มีปัญหา เกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาราด้วยโดยอนุโลม แต่กรรมการสรรหาราที่ถูกกล่าวหาว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะพิจารณาและนิจฉัยมิได้ ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๑๖ ให้ประธานกรรมการสรรหาราและกรรมการสรรหาราได้รับเบี้ยประชุม และค่าตอบแทนอันต้นที่ปรับฐานวุฒิสภาพกำหนด แต่สำหรับเบี้ยประชุมให้กำหนดให้ได้รับ เป็นรายครั้งที่มาประชุมในอัตราไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของประธานกรรมการหรือกรรมการในคณะกรรมการ ข้าราชการรัฐสภาพตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภาพได้รับในแต่ละเดือน แล้วแต่กรณี ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นการชั่วคราวให้ครบสามคน โดยให้หนึ่งได้รับแต่งตั้งท่านหากในฐานะ
ผู้ตรวจการแผ่นดินได้จันกว่าผู้ตรวจการแผ่นดินที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่า
จะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนนาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๒๑ ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และการปฏิบัติหน้าที่
และการใช้อำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินต้องเป็นไปโดยสุจริต เที่ยงธรรม กล้าหาญ และปราศจาก
อคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม ในระหว่าง
การดำรงตำแหน่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเข้ารับการศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรหรือโครงการใด ๆ มิได้
เว้นแต่เป็นหลักสูตรหรือโครงการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติให้จัดขึ้นโดยเฉพาะสำหรับผู้ตรวจการแผ่นดิน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย มาตรา ๒๒ ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ
หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม
แก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย (๒) แสวงหาข้อเท็จจริงเมื่อเห็นว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม
ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขัด
หรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย (๓) เสนอตอคณะกรรมการรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง
ครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย (๔) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมาย
หรือกฎหมายอื่น

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ต้องมุ่งหมายที่จะส่งเสริม
สนับสนุน และให้คำแนะนำ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขัดความเหลื่อมล้ำ อำนวยประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน
ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ต้องมุ่งหมายที่จะส่งเสริม
ความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่หน่วยงานของรัฐปฏิบัติต่อประชาชน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ในการดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) หากเป็นกรณีที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน
ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินสร้องให้ศาลกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการต่อไป และเพื่อจัด
ความชี้ช่องในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ร่วมกันหารือและวางแผนหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไปด้วย

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ (๑) (๒) หรือ (๓) ผู้ตรวจการแผ่นดิน
อาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีกรณีดังต่อไปนี้

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย (๑) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใหม่ปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
โดยไม่ซักซาน ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๒) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพิจารณาโดยไม่ซักซ้างทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วย

ต่อศาลปกครองและให้ศาลปกครองพิจารณาในลักษณะโดยไม่ซักซ้างทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วย

การจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๒๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจดังต่อไปนี้

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มี(๑) กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดินให้เป็นไปในแนวทาง

เดียวกัน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและไม่ซ้ำซ้อนกัน แต่ต้องไม่ทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดินขาดความเป็นอิสระ

ในการปฏิบัติหน้าที่

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๒) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแจ้ง การร้องเรียน

การแสวงหาข้อเท็จจริง และการพิจารณา รวมทั้งระเบียบเกี่ยวกับการมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน **เป็นกฎหมาย**

(๓) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าใช้จ่าย ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าเดินทาง

ของบุคคลซึ่งมาให้ความเห็นหรือถ้อยคำ และการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๔) ออกระเบียบหรือประกาศอันตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

การออกระเบียบตาม (๑) และ (๔) ต้องไม่มีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอน

โดยไม่จำเป็น เกิดความล่าช้า หรือขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งต้องไม่เป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนเกินสมควร หรือมีลักษณะ

เป็นการมุงหมายที่จะกล่าวหาหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และในส่วนที่เกี่ยวกับ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

การแจ้งหรือการร้องเรียน ต้องดำเนินการโดยมุ่งหมายให้การเสนอเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน

เป็นไปโดยสภาพและรวดเร็ว และไม่มีลักษณะบังคับให้ต้องเปิดเผยตัวตนของผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียน

เว้นแต่เป็นเรื่องการขอให้ขัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมให้แก่ผู้ร้องเรียน

เป็นการเฉพาะตัว ซึ่งจำเป็นต้องทราบตัวบุคคลเพื่อประโยชน์ในการติดต่อขอข้อมูลหรือแจ้งผล

การดำเนินการ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๒๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจดังต่อไปนี้ ซึ่งต้องกระทำการที่จำเป็น **เป็นกฎหมาย**

(๑) ให้หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใด มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง

หรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่น

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

(๒) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือรวบรวม

พยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งนี้ ในการนี้เคหสถานหรือสถานที่ที่จะเข้าไปนั้นได้อยู่ใน

ความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ยินยอม ให้เข้าไปได้เมื่อมี

หมายของศาล

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่

ดำเนินการแทนผู้ตรวจการแผ่นดินได้ เว้นแต่การออกคำสั่งตาม (๑) ให้มอบหมายได้เฉพาะเลขที่การ

หรือลงเลขที่การ **ทั้งนี้ ตามระบุเป็นที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดคับใช้เป็นกฎหมาย**

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๒) ให้ดำเนินการต่อหน้าผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่

หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง หรือถ้าหากบุคคลดังกล่าวไม่ได้ ก็ให้ดำเนินการต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคน ซึ่งได้ขอร้องให้มามาเป็นพยาน **ในการนี้** ให้ผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปโดยสะดวก

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๒๖ ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกัน

(๑) การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญนี้ มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๒) การปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๒๒ วาระสาม

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๓) การเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายตามมาตรา ๒๒ (๑)

(๔) การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการพัฒนาฯตามมาตรา ๒๒ (๓)

ยังไม่มี (๕) การเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองตามมาตรา ๒๓

(๖) การรายงานการไม่ปฏิบัติตามความเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ห้องประชุมตีพิจารณาตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๗) การส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือคณะกรรมการตรวจสอบเงินแผ่นดิน

ตามมาตรา ๗๙(๑) ยังคงบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๘) การออกข้อกำหนดทางจริยธรรมตามมาตรา ๔๓

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

อันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของสำนักงานตามมาตรา ๔๕

(๑๐) การกำหนดกิจการที่มีผลต่อการปฏิบัติภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ตามมาตรา ๔๕ ยังคงบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๑๑) การเสนอของประมาณรายจ่ายตามมาตรา ๔๙ และการให้ความเห็นชอบ

งบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมทั้งการอนุมัติการใช้จ่ายเงินของสำนักงานตามมาตรา ๕๐

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๑๒) การพิจารณาการรับทรัพย์สินที่อาจมีผลกระทบต่อความเป็นกลาง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานตามมาตรา ๕๑

ยังไม่มี (๑๓) กำรอกระเบียบ ประกาศ หรือการอื่นใดที่พระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้เป็นไปตามมติหรือต้องได้รับความเห็นชอบของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๑๔) การอื่นใดที่ผู้ตรวจการแผ่นดินทรงร่วมกัน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่จำเป็นต้องได้ข้อมูลหรือมีการศึกษาเรื่องใด ผู้ตรวจการแผ่นดิน

จะขอให้สำนักงานจ้างบุคคลหรือสถาบันซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญดำเนินการในเรื่องนั้นได้

ตามที่จำเป็น หรือในกรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

แทนก็ได้ โดยต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ ก่อนการจ้างหรือแต่งตั้ง

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องกำหนดเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และระยะเวลาของการปฏิบัติหน้าที่ลงกล่าว

ไว้ให้ชัดเจน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

หลักเกณฑ์และวิธีการจ้าง และค่าตอบแทน ของบุคคลหรือสถาบัน หรือการแต่งตั้ง

อนุกรรมการ การพัฒนาตำแหน่ง ค่าตอบแทนและประโยชน์ตอบแทนอื่น และวิธีปฏิบัติงาน

ของอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดค่าใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อมูลอันทำให้สามารถระบุตัวตนของผู้แจ้ง

ผู้ร้องเรียน รวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

เว้นแต่เป็นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อบรรعيตามหน้าที่และอำนาจหรือตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล

ยังไม่มีผู้จัดทำและเผยแพร่รายงานตามมาตรา ๓๕/และมาตรา ๓๖/หากได้กระทำ

โดยสุจริต ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดหักห้ามแพ่ง ทางอาญา ทางปกครอง หรือทางวินัย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๒๙ ใน การบัญชีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๓๐ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น

ของผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้ง

เท่ากับกรรมการตามพระราชบัญญัติฯ เบี้ยประชุมกรรมการ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตามอัตรา

ที่กระทรวงการคลังกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน แล้วแต่กรณี

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๓๑ ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปี มีสิทธิได้รับ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

บำเหน็จตอบแทนเป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ตั้งต่อไปนี้

ยังไม่มี(๑) ค่าบริภารกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๔) มีอายุครบเจ็ดสิบปี

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้น ให้นำอัตราเงินเดือนตามมาตรา ๓๐ คูณด้วย

จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง/เศษของปีให้นับเป็นหนึ่งปี

สิทธิในบำเหน็จตอบแทนนั้น เป็นสิทธิเฉพาะตัว จะถอนไม่ได้ เว้นแต่กรณีด้วย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ให้ยกได้แก่คู่สมรสและทายาทที่ได้แจ้งไว้ และถ้าการตายนั้นเกิดขึ้นพระ逝世เหตุปฏิบัติหน้าที่

หรือในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้รับเงินสองเท่าของบำเหน็จตอบแทนที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

หมวด ๒ ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

การดำเนินการตามหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๓๒ เมื่อความประภูมิต่อผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ว่าโดยทางใด ไม่ว่าจะมีผู้แจ้ง

หรือผู้ร้องเรียนหรือไม่ก็ตาม ทั่งบุคคลได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจาก

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีที่การปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชน
โดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะต้องตรวจสอบหาข้อเท็จจริง
หรือดำเนินการอื่นได้ด้วยความรอบคอบ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขัดจัด

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
หรือรับประทานอาหารในสถานที่ราชการ หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง
หรือขันตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ต่อไป เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขัดความเหลื่อมล้ำ อำนวยประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน
และลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็น

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ก่อนการเสนอแนะตามวาระหนึ่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐ
ที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความสมควร และอุปสรรคของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
ทั้งดำเนินการตามแนวทางที่เสนอแนะประกอบด้วย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ในการตรวจสอบตามวาระหนึ่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินจะมอบหมาย
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบให้เจริญเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน
ตามระเบียบที่ออกตามมาตรา ๒๔ (๒) ดังนี้

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๓๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๒ วรรคสอง เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับ
ข้อเสนอแนะจากผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขันตอน
การปฏิบัติงานใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน
หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการ
ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่อาจแก้ไขได้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา
จะขยายเวลาออกไปอีกได้เมื่อได้แจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบแล้ว โดยจะขยายเวลาได้อีก
ไม่เกินหกสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วหน่วยงานของรัฐนั้นยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ
โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐนั้นลงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันทำให้เกิด
ความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้คณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว โดยให้ถือว่า
รายงานของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ

ยังไม่มีในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวาระหนึ่ง เห็นว่าข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน
ไม่อาจดำเนินการได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐนั้นที่จะแจ้งให้ผู้ตรวจการ
แผ่นดินทราบภายในกำหนดเวลาตามวาระหนึ่ง และปรึกษาหารือร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดิน
ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคนั้นโดยเร็ว และเมื่อได้ข้อยุติ
ประการใดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการไปตามข้อยุตินั้น ในกรณีที่ไม่อาจหาข้อยุติได้ให้ผู้ตรวจการ
แผ่นดินเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร และให้หน่วยงานของรัฐ
ที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปตามต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีดังกล่าว และให้นำความในวาระหนึ่งมาใช้บังคับกับ
การดำเนินการตามข้อยุติหรือตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

. ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไงเมื่อเล็บบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ให้ขัดหรือรังสความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลใด ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการให้เป็นไปตามคำเสนอแนะนั้นภายในสามสิบวัน เว้นแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่า การดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวจะขัดต่อกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน ให้แจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบก่อนพ้นกำหนดเวลาสามสิบวันดังกล่าว และให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน ยังคงมีผลบังคับใช้กฎหมาย หารือรวมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติโดยเร็วต่อไป และให้นำความในมาตรา ๓๓ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่ความประภูมิต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่ามีผู้ได้รับความเดือดร้อน
หรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากหน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย} หน้าที่ของรัฐ^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย} ของรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรายงานพร้อมข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการรัฐมนตรีทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปโดยเร็ว โดยผู้ตรวจการแผ่นดินจะรายงานให้รัฐสภาและเผยแพร่^{ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย} ให้ประชาชนทราบด้วยกิจได้^{เป็นกฎหมาย}

มาตรา ๓๖ ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบ
ยังไม่มีผลบังคับใช้ปักกิ่งหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้ในกรุงเทพมหานคร
ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมเรื่องใด
ทั้งเป็นรายกรณี หรือเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐที่จะจัด
ให้อำนาจช่องหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว
ต่อไปนี้

(๑) ในการนี้ที่การดำเนินการในเรื่องนั้นมีกฎหมายกำหนดให้มีการร้องทุกข์
ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
หรืออุทธรณ์ไว้แล้ว ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐนั้นพิจารณาดำเนินการ
ตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ยังไม่มี^(๒) ในกรณีนี้ที่เป็นเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการดำเนินการทางวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลหรือการดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นดำเนินการต่อไป แต่ทั้งนี้ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจแสวงหาข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นเพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะให้มีการแก้ไขกฎหมาย กฎ หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบไว้

ยังไม่มี(๓) ในกรณีที่การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทุจริต ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือคณะกรรมการตรวจสอบเงินแผ่นดินพิจารณาดำเนินการต่อไป แล้วแต่กรณี

ยังไม่มีมาตรฐาน / ถ้าภายใต้บังคับมาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้ ไว้พิจารณา

(๑) เรื่องที่เป็นนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่นโยบายนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ
ยังไม่มีผลบังคับใช้ปีก่อนหน้า แห่งกฎหมาย
หรือมีผลให้มีการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๒) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง

หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่เป็นการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการเสนอแนะให้มีการปรับปรุง
กฎหมายหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๓) เรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๔) เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น หรือท่องค์กรอิสระอื่นรับไว้

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระนั้นแล้ว แต่ไม่ตัดอำนาจในการที่จะขอรับทราบ

ผลการพิจารณาขององค์กรอิสระที่รับเรื่องไว้ดำเนินการ

ยังไม่มี (๕) เป็นการร้องเรียนโดยใช้สิทธิไม่สุจริตและการพิจารณานี้จะไม่เป็นประโยชน์

ต่อประชาชนโดยส่วนรวม

(๖) เรื่องที่ผู้ร้องเรียนได้รับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม
อย่างเหมาะสมแล้ว ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๗) เรื่องที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยสรุปผลการพิจารณาแล้ว เว้นแต่จะปรากฏ

พยานหลักฐานหรือข้อเท็จจริงใหม่ อันอาจทำให้ผลการพิจารณาเปลี่ยนแปลงไป

(๘) เรื่องอื่นตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

ในกรณีที่ความประภูมิในภายหลังว่าเป็นเรื่องที่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินสั่งยุติเรื่อง

ยังไม่มีมาตรา/๓๙ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการดำเนินการตามมาตรา ๓๒

และมาตรา ๓๖ หรือการไม่รับพิจารณาหรือยุติเรื่องตามมาตรา ๓๗ ให้ผู้ร้องเรียนหรือหน่วยงานของรัฐ

ที่เกี่ยวข้องทราบ โดยในกรณีที่ไม่รับไว้พิจารณาหรือให้ยุติเรื่อง ให้ระบุเหตุผลให้ผู้ร้องเรียนทราบด้วย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๓๙ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสืบไปบประมาณ ให้ผู้ตรวจการ

แผ่นดินทำการยื่นประจำปีเสนอต่อกองรัฐมนตรีและรัฐสภา โดยอย่างน้อยให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน

สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการด้วย และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
เป็นการทั่วไป ทั้งนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมาแจ้งรายงานประจำปีต่อรัฐสภาด้วย

ความในวรรคหนึ่งไม่เป็นการตัดอำนาจผู้ตรวจการแผ่นดินที่รายงานให้กองรัฐมนตรี

หรือรัฐสภา หรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นพิเศษเฉพาะเรื่อง เพราะเป็นกรณีเร่งด่วนหรือจะเป็น

ประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

การจัดทำรายงานตามวรรคหนึ่งและรรคสอง ให้กระทำการสรุปโดยมิให้ระบุ

รายละเอียดอันเป็นการเปิดเผยความลับของบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยไม่จำเป็น ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

หมวด ๓

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๔๐ ให้มีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ภายใต้

การบังคับบัญชา กำกับดูแล และรับผิดชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน
กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน
แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมาย
ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๔๕ สำนักงานหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้
(๑) รับผิดชอบงานธุรการและดำเนินการเพื่อให้ผู้ตรวจสอบการแผ่นดินบรรลุภารกิจ
และหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น
(๒) อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุน การปฏิบัติงาน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ของผู้ตรวจสอบการแผ่นดิน

ยังไม่มี(๔) ดำเนินการหรือส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ
หรือภาคเอกชน ในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินการ

ตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจสอบการแผ่นดิน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ตามหน้าที่และอำนาจที่อันได้ตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือที่ผู้ตรวจสอบการแผ่นดินมีมติ
มอบหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๔๖ ในการกำกับดูแลสำนักงาน ให้ผู้ตรวจสอบการแผ่นดินมีอำนาจออกระเบียบ
หรือประกาศ ในเรื่องดังต่อไปนี้

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๑) การจัดแบ่งส่วนงานของสำนักงานและขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว

(๒) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่ง
และค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์อื่นของเลขานิการ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน

(๓) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

สมรรถภาพ การประเมินผลการปฏิบัติงาน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง
การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษ สำหรับเลขานิการและพนักงานของสำนักงาน รวมทั้งวิธีการ
และเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างของสำนักงาน

ยังไม่มี(๔) การบริหารจัดการการเงินและทรัพย์สิน ภาระงบประมาณและการพัสดุ

ของสำนักงาน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๕) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นซึ่งรวมถึงการจัดให้มีกองทุนสำรอง
เลี้ยงชีพแก่เลขานิการ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจ่าย
เงินชดเชยในกรณีเลขานิการดำรงตำแหน่งครบวาระ

ยังไม่มี(๖) การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการได้มาซึ่งเลือกตั้ง

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๗) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของผู้ตรวจสอบการแผ่นดิน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๘) การอื่นใดอันจำเป็นต่อการกำกับหรือควบคุมการดำเนินงานของสำนักงาน
หรือการบังคับบัญชาเลขานิการ พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน หรือการทำให้บุคคลดังกล่าว
ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

การดำเนินการตาม (๑) ต้องคำนึงถึงความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

และความคล่องตัว

ยังไม่มีการกำหนดตาม (๒) ต้องคำนึงถึงค่าครองชีพ และค่าวัสดุที่ใช้ในการดำเนินการ ค่าครองชีพ และภาระความรับผิดชอบที่แตกต่างกันของพนักงานและลูกจ้างแต่ละสายงานและระดับด้วย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
คำนึงถึงความเที่ยงธรรม ขวัญและการลงใจของบุคลากร โดยจะกำหนดให้มีคณะบุคลเพื่อกำกับดูแล
หรือพิจารณาคำร้องทุกขอคำอุทธรณ์ที่เป็นอิสระด้วยก็ได้

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๔๓ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินออกข้อกำหนดทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับ

แก่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน ทั้งนี้ ข้อกำหนดทางจริยธรรมดังกล่าวต้องระบุด้วยว่า
ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษอย่างใด ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีมาตรา ๔๔ ให้สำนักงานมีเลขานุการคนหนึ่งซึ่งประธานผู้ตรวจการแผ่นดินแต่งตั้ง
ตามมติของผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และรับผิดชอบ
การปฏิบัติงานของสำนักงานขึ้นตรงต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินจะมีมติกำหนดให้มี
ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
รองเลขานุการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงานรองจากเลขานุการได้ ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินประชุมร่วมกัน ให้เลขานุการทำหน้าที่เป็นเลขานุการ
ของที่ประชุมผู้ตรวจการแผ่นดินกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๔๕ เลขานุการต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีสัญชาติไทย
มีอายุไม่เกินหกสิบปีในวันที่ได้รับแต่งตั้งและมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีในขณะดำรงตำแหน่งเลขานุการ
และมีคุณวุฒิ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของสำนักงาน
ตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

เลขานุการมีภาระการดำเนินการตามที่ได้รับแต่งตั้ง
และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ไม่เกินสองวรรษติดต่อกัน ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๔๖ นอกจากการพันจากตำแหน่งตามวาระ เลขานุการพันจากตำแหน่งเมื่อ

ยังไม่มี(๑) ตายใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๒) ลาออกจาก

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๕ ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
(๔) ไม่สามารถทำงานได้เต็มเวลา

(๕) ผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีความประพฤติเสื่อมเสีย
หรือมีการกระทำการใดๆ อันกระทบต่อภาระหน้าที่เลขาธิการกฎหมาย

(๖) เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๔๗ เอกธิการมหานาทและอำนาจควบคุมดูแลการปฏิบัติงานโดยท้าท่าไป

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติของผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้มีหน้าที่และอำนาจจัดต่อไปนี้ด้วยกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัย พนักงาน

หรือลูกจ้างของสำนักงาน ตลอดจนให้พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานเท่าที่ไม่ขัดกับระเบียบ หรือประกาศหรือมติของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

(๓) หน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หรือกฎหมายอื่น และตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

การออกพระบรมราชโองการตาม (๒) ต้องไม่มีผลใช้บังคับเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

เกิดความล่าช้า หรือขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๔๘ ในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เอกธิการ

เป็นผู้แทนของสำนักงาน เพื่อการนี้ เอกธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานแทนก็ได้ ตามระเบียบที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกิจการสำคัญเกี่ยวกับการงบประมาณ

ของสำนักงาน และกิจการอื่นใดที่มีผลต่อการปฏิบัติภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดินตามที่ ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ให้เอกธิการขอความเห็นชอบจากผู้ตรวจการแผ่นดินก่อน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๔๙ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนองบประมาณรายจ่ายเพื่อจัดสรร

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

เป็นเงินอุดหนุนของผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในการเสนองบประมาณ

รายจ่ายดังกล่าวให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง ประกอบด้วย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้

ไม่เพียงพอ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอคำขอปรับบัญชีต่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณ

ของสภาผู้แทนราษฎรได้โดยตรง

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ในการเสนองบประมาณรายจ่ายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน

แจ้งให้คณะกรรมการทราบถึงรายได้และทรัพย์สินที่มีอยู่ด้วย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๕๐ เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติ

งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมตามมาตรา ๔๙ ใช้บังคับแล้วให้สำนักงานจัดทำงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีเพื่อขอความเห็นชอบจากผู้ตรวจการแผ่นดิน และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

การใช้จ่ายเงินของสำนักงานต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นการเฉพาะกรณี

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
ในการเบิกงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ให้สำนักงานส่งข้อมูลคำขอเบิกงบประมาณ

ต่อกรมบัญชีกลาง โดยให้ระบุจำนวนเงินที่จะต้องใช้ในแต่ละงวด งวดละสามเดือน และให้กรมบัญชีกลาง สั่งจ่ายเงินให้แก่สำนักงานภายในสามวันก่อนวันขึ้นงวดใหม่ แต่ในกรณีที่สำนักงานมีความจำเป็น ต้องใช้เงินมากกว่าที่ได้แจ้งไว้ในงวดใด ให้กรมบัญชีกลางจ่ายให้ตามที่สำนักงานร้องขอ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
มาตรา ๕๑ รายได้และทรัพย์สินในการดำเนินกิจการของสำนักงาน ประกอบด้วย

(๑) เงินอุดหนุนที่ได้รับมาตามมาตรา ๔๙

ยังไม่มี(๒) รายได้จากค่าธรรมเนียมหรือทรัพย์สินของสำนักงานนี้

(๓) ทรัพย์สินที่มีผู้อุทศให้แก่สำนักงาน

(๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์ของเงินหรือทรัพย์สินของสำนักงาน

(๕) รายได้อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ในการรับทรัพย์สินตาม (๓) ให้คำนึงถึงความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ และในกรณีที่ผู้ตรวจสอบการแผ่นดินเห็นว่าการรับทรัพย์สินดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อความเป็นกลาง ในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน จะสั่งให้สำนักงานไม่รับทรัพย์สินนั้นหรือให้คืนทรัพย์สินนั้น

แก่ผู้อุทศให้ก็ได้

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๕๒ รายได้ของสำนักงานไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมาย

ว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมายว่าด้วยธิริการงบประมาณ หรือกฎหมายอื่นที่เป็นกฎหมาย

ให้สำนักงานจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินตามวรรคหนึ่งเสนอต่อรัฐสภา

และคณะกรรมการเมืองปิงบประมาณทุกปี

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

อสังหาริมทรัพย์ซึ่งสำนักงานได้กรรมสิทธิ์มาไม่ว่าจากการซื้อหรือมีผู้ยกให้ ให้เป็น

ที่ราชพัสดุ แต่สำนักงานมีอำนาจในการปกครองดูแล ใช้ หรือห้ามประโยชน์ได้

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
มาตรา ๕๓ ทรัพย์สินของสำนักงานไม่มีอยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี

และผู้ใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ได้

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๕๔ ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชี

ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
ให้สำนักงานตรวจสอบเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงาน โดยให้ทำการ

ตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของสำนักงาน รวมทั้งประเมินผลการใช้จ่ายเงิน

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
และให้รัฐพย์สินของสำนักงาน โดยแสดงให้เห็นด้วยว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์เป็นกฎหมาย

ประยัด ได้ผลตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ และคุ้มค่าเพียงใด แล้วทำการรายงาน

เสนอผลการสอบบัญชีต่อรัฐสภาและคณะกรรมการ โดยไม่ขักข้า

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

หมวด ๔
บทกำหนดโทษ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๕๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๒๕ (๑) โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือผิดนิติธรรม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

บทเฉพาะกาล ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๕๖ ให้ประธานผู้ตัวรวจการแผ่นดินและผู้ตัวรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งตาม อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่า จะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯด้วยผู้ตัวรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๙ เว้นแต่กรณีตาม (๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับการขาดคุณสมบัติ ตามมาตรา ๘ มิให้นำมาใช้บังคับ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๕๗ ภายใต้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับ ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มิใช่ผู้ตัวรวจการแผ่นดิน แต่งตั้งและส่งข้อผู้แทน ให้สำนักงานเลขานุการวุฒิสภาเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๑

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว หากศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระได้ ยังไม่อาจแต่งตั้งผู้แทนได้ หรือในกรณีที่ไม่มีผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการสรรหาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาที่มีอยู่ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่จะแต่งตั้งผู้แทนมาในภายหลัง การแต่งตั้ง ดังกล่าวไม่มีผลให้การดำเนินการของคณะกรรมการสรรหาที่ได้ดำเนินการไปแล้วต้องเสียไป

ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการสรรหา พิจารณาและวินิจฉัยว่าประธานผู้ตัวรวจการแผ่นดินและผู้ตัวɂรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งบังคับใช้เป็นกฎหมาย อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ผู้ใด ถือว่าเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง

ตามมาตรา ๘ (๑) หรือ (๒)

ค่านิจจัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่ต้องมีการสรรหาผู้ตัวɂรวจการแผ่นดินที่ว่างอยู่ ให้คณะกรรมการสรรหา ดำรงตำแหน่งมาตรา ๕๗ ดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตัวɂɂรวจการ แผ่นดินตามจำนวนที่ยังว่างอยู่ ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ ให้ค่านิจจัยตามมาตรา ๕๗

ในกรณีที่ไม่มีประธานผู้ตัวɂɂรวจการแผ่นดิน เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งได้รับ การสรรหาแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาและผู้ตัวɂɂรวจการแผ่นดินซึ่งยังอยู่ในตำแหน่ง ตามมาตรา ๕๙ ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกมติให้ประธานผู้ตัวɂɂรวจการแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่เป็นกฎหมาย ประธานวุฒิสภาพรับเพื่อดำเนินการต่อไป

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๕๙ ให้เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวัน

ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ดำรงตำแหน่งแล้วเข้าธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินต่อไป
และให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินจัดทำสัญญาจ้างขึ้นโดยให้มีระยะเวลาการจ้างไม่เกินวาระ

ที่จะต้องพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๗

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
ในการนี้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเลขานุการสำนักงาน

ผู้ตรวจการแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมติของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะวินิจฉัย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๖๐ บรรดา率เบียน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๗
และพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ
หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบข้อกำหนดประกาศ คำสั่ง
หรือมติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๖๑ ให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติสำนักงาน

ผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้ไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

บรรดาสิทธิ หน้าที่ และความผูกพันใด ๆ ที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ตามพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ มืออยู่กับบุคคลใดในวันก่อนวันที่
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้โอนมาเป็นของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

มาตรา ๖๒ ให้โอนบรรดาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ตามพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ มาเป็นของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้ถือว่าสิทธิและประโยชน์อื่นใดซึ่งพนักงาน
หรือลูกจ้างดังกล่าวได้รับตามพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นสิทธิ
และประโยชน์อื่นใดที่ได้รับต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่จะมีระเบียบ
ที่ออกตามมาตรา ๔๗ (๒) กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย
มาตรา ๖๓ การดำเนินการเกียวกับเรื่องร้องเรียนหรือการดำเนินการอื่นใด

ตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินหรือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติสำนักงาน
ผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
ใช้บังคับ ถ้าการนั้นอยู่ในหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้ ให้ถือว่าการนั้นเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
ส่วนการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

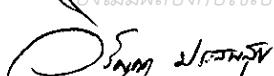
ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ถูกต้องตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ร้อยตรีราจเอก หลุง

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้(วิรัญญาประสพุช)

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ผู้อำนวยการสำนักการประชุม

สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย

ยังไม่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย